

Grannens tjuvar värmer tomatodlingen

En biogasanläggning gjorde det möjligt med samarbete mellan ekologisk och konventionell.

PAULA CEDERBERG, text & foto

PÅ LÅNGHULT utanför Habo växer goda ekologiska tomater i värmen från stallgödsel och godisrester. Det är resultatet av grannarna Marcus Söderlinds och Dan Waldemarssons smarta biogassamarbete.

Marcus och hans fru Emma köpte gården i Långhult år 2007 för att odla ekologiska grönsaker och blommor. De blev då grannar med den konventionella nötköttsbonden Dan med 100 ha växtodling och 300 tjuvar.

Tips och råd för samarbete

- Till en början måste man prata med varandra och kunna ställa obekväma frågor.
- Våga vara öppen kring lönsamhet och kalkyler.
- Man måste tro på varandras affärsidéer.
- Kommunikation är A och O.
- Red ut problemen NU, inte sedan.

Det var tack vare det tunga snöfallet år 2010 som Marcus och Dan började samarbeta. Det nya bågväxthuset rasade under snöns tyngd och efter det beslöt Marcus och Emma sig för att bygga ett isolerat sk multispännväxthus. De byggde då utifrån behovet av uppvärmning och tittade på möjligheter att elda med flis. Grannen Dan hade 30 års erfarenhet av att elda med flis för uppvärmning av sitt boningshus, så därför tog Marcus kontakt med honom för att höra om han var intresserad av att samarbeta. Men Dan ville inte utöka fliset, utan kontrade istället med frågan ”Har du funderat på biogas?”

Hade förutsättningarna

Dan hade nämligen redan börjat tänka tanken kring ett biogassamarbete med Marcus. Han hade gjort lite efterforskning och kommit fram till att han med sin konventionella nötköttsproduktion kunde omvand-

la sin gödsel till biogas och med den spillvärme som kommer från motorn till biogasanläggningen skulle Marcus kunna värma upp sitt växthus.

– Jag såg potentialen med biogas på grund av tre faktorer; jag hade tillgång till stallgödsel, en potentiell värmekund och tillgång till substrat – godisrester från närliggande Thoms & Webes (som tillverkar Ferraribilar), berättar Dan.

Marcus nappade på idén. De började ringa runt till kontakter och kunniga människor på området. De fick bekräftat att de var något på spåren och började inse att detta kunde vara ett intressant koncept.

– Vi var rätt nya på området så det fanns inte så många som kunde hjälpa oss. I Sverige fanns det mellan 5-10 gårdar med biogas just då, berättar Dan.

Innan de kunde sätta igång med biogasprojektet våren 2010 var det mycket som behövde göras; upp-

handling, ifyllande av komplicerade ansökningar och anskaffning av tillstånd. Och parallellt med detta byggde Marcus sitt nya växthus.

Värmeöverskott

Idag odlar Marcus och Emma 1 ha frilandsgroänsaker, snittblommor och jordgubbar och har ett 1500 kvm stort växthus med 1000 kvm tomatodling. Biogasanläggningen är i full gång och producerar 400 000 kWh el per år och 600 000 kWh värme.

– Det är en rätt omfattande energiproduktion som motsvarar 100 kubikmeter olja, berättar Dan.

Han använder ca 100 000 kWh av elen för eget bruk, medan resten går ut på elnätet. Marcus köper inte all värme, utan det finns ett värmeöverskott under stor del av året.

– Steg två vore att Marcus konverterar sitt boningshus också, så att även det går att värma med spillvärmen.

– Men under vintermånaderna går all värme åt, lägger Marcus till.

Avtal i sinom tid

Dan gör mätningar och har koll på hur mycket värme som Marcus använder – men han fakturerar bara efter de kalkylvärden som de en gång räknat ut. De har diskuterat att upprätta ett avtal, men beslutat att avvakta tills vidare.

– Vi har tittat på olika scenarier och kommit fram till att detta är så pass nytt att det känns lite osäkert att binda upp sig på avtal innan vi vet mer. Men vi vill ha avtal så småningom, saker kan ju faktiskt hända.

– I sak så vet vi var vi har varandra. Men vi kunde ju ha haft mer på pränt, så klart, säger Marcus.

– Vi är beroende av varandra! På det viset kan vi inte grisa ner för varandra. Vi måste komma överens, menar Dan.

Och de är båda överens om att det inte är svårt. Marcus säger de gyllene orden som många andra samarbetande bönder sagt före honom:

– Det handlar om att ge och ta. ●

Dan Waldemarssons biogasanläggning producerar el och värme motsvarande 100 kubikmeter olja.

Nytt år – samma goda ekoinneåll

Med några år på nacken vet vi att våra ekologiska och KRAV-certifierade foder fungerar utmärkt bland de svenska mjölkarna.

Rosa Eko Klöver och Rosa Eko Kapital är smajliga färdigfoder som innehåller flera olika spannmålsålag, baljväxter, raps- och sojaprodukter.

Topp Eko Pingla, Topp Eko Böna och Eko Balans är energi- och proteinrika foder som kompletterar gårdens egna fodermedel ypperligt. Var och en på sitt unika sätt.

Kontakta oss om du vill veta mer om våra foder!

Svenska Foder AB • Box 673 • 531 16 Lidköping • Vxl 0510-828 00
info@svenskafoder.se • www.svenskafoder.se